

Aftale mellem regeringen og
Venstre, Socialistisk Folkeparti,
Radikale Venstre, Det
Konservative Folkeparti om:
Grøn skattereform for industri mv.
(24. juni 2022)

Aftale om Grøn skattereform for industri mv.

Danmark er et grønt foregangsland og har et af verdens mest ambitiøse klimamål. Vi har forpligtet os til at reducere vores udledninger af drivhusgasser med 70 pct. i 2030 i forhold til 1990. Det er derfor vigtigt, at der allerede nu bliver truffet beslutninger, som sikrer stabile rammer for den langsigtede grønne omstilling.

Med denne aftale indføres en ny og ambitiøs CO₂-afgift. En langsigtet beslutning om en ny og ambitiøs CO₂-afgift vil give virksomhederne incitament og tid til at energieffektivisere, omstille sig og skabe forudsigelige rammevilkår. Samtidig er aftalepartierne enige om at afsætte et stort milliardbeløb frem mod 2030 til målet at understøtte den grønne omstilling af de virksomheder, der rammes hårdest af CO₂-afgiften, så det også kan betale sig at omstille for de virksomheder, som i dag har et højt CO₂-aftryk. Det skal minimere risikoen for, at udledninger flytter til udlandet og holde hånden under danske arbejdspladser.

Med denne aftale sætter aftalepartierne turbo på den grønne omstilling. Med en CO₂-reduktion på 4,3 mio. ton i 2030 og 1,3 mio. ton i 2025 leverer aftalen det største enkeltstående bidrag til vores klimamål i 2030, siden vi vedtog Klimaloven.

Aftalepartierne er enige om, at det er afgørende, at Danmark når klimamålene. Derfor genbesøges aftalen også i 2023, 2026 og 2028. I 2023 vurderes behovet for yderligere tiltag for at indfri 2025-målet. I 2026 og 2028 skal der bl.a. ske vurdering af afgiftsniveauet for mineralogiske processer, mens der i 2028 tages initiativ til justeringer af aftalen, hvis udviklingen i perioden har betydet, der kommer markant færre reduktioner end forventet.

Med aftalen viser vi vejen til en grøn omstilling, som vi tror på, at andre lande vil efterligne. Med denne aftale viser vi, at man kan gennemføre en markedsdrevet grøn omstilling og udvikle et rigt velfærdssamfund med et stærkt erhvervsliv og social balance. Opgaven er hverken lille eller nem. Men i Danmark har vi flere gange i historien bevist, at vi kan omstille os, når det gælder. Og det skal vi nu gøre igen.

Med denne aftale opnås markante CO₂reduktioner uden at skattetrykket samlet stiger og uden påvirkning af vores velstand.

Hovedelementer i aftalen

Regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti er enige om at gennemføre en *Grøn skattereform for industri mv.* Aftalen indeholder følgende hovedelementer:

Ny og ambitiøs CO₂-afgift

- Høj og mere ensartet CO₂-afgift
- Særlig afgiftssats for mineralogiske processer mv.
- Bundpris for CO₂-afgiften
- Omlægning af energiafgifter
- Afskaffelse af eksisterende bundfradrag i CO₂-afgiften

Afgiftslempelser

- Lempelse af den almindelige elafgift
- Annullering af midlertidig energiafgift aftalt i *Energiaftale 2018*
- Grønt investeringsvindue
- Hotellers rumvarme

Fond til grøn omstilling

- Omstillingsstøtte til de virksomheder, der har sværest ved at omstille sig
- Målrettet støtte til fiskerierhvervet
- Målrettet støtte til gartnerier
- Pulje til fangst og lagring af CO₂ (CCS)
- Grøn efteruddannelse og opkvalificering
- Reserve

Grønt erhvervsliv

- Klimasyn
- Klimapartnerskaber
- Forbud mod petrokoks i 2030
- Fremme af oprindelsesgarantier for biogas
- Erhvervspulje
- Pulje til test af havvindmøller

Genbesøg og næste fase

- Genbesøg af aftalen frem mod 2030
- 2025-mål
- Drivhusgasudledninger fra landbrug

Finansiering mv.

- CO₂-afgift
- Reserve fra *Aftale om udvikling af Nordsøen (2017)*
- Reserve fra *Aftale om grøn skattereform 2020*
- Provenu fra *Aftale om styrket gældsinddrivelse*
- Resterende finansiering

Administrative omkostninger**Aftalens karakter**

Ny og ambitiøs CO₂-afgift

Til at nå klimamålet i 2030 er en høj og mere ensartet CO₂-afgift et helt centralt værktøj. Aftalepartierne er derfor enige om at tage de næste skridt i en grøn skattereform ved at indføre en ny og ambitiøs CO₂-afgift.

Høj og mere ensartet CO₂-afgift

CO₂-udledninger fra fossile brændsler beskattes i dag med en kombination af CO₂- og energiafgifter. Derudover er dele af industrien, større energi- og forbrændingsanlæg samt indenrigsfly omfattet af EU's kvotehandelssystem.

Den nuværende CO₂-afgift er balanceret efter de enkelte brændslers CO₂-udledning ved forbrænding. Energiafgifterne er fastsat efter energiindhold for de enkelte brændselstyper og er således forskellige på tværs af brændsler opgjort i kr. pr. ton udledt CO₂. I det nuværende afgiftssystem varierer afgifterne både på tværs af sektorer og på tværs af brændsler. For brændsler til rumvarme og vejtransport er afgifterne relativt høje, mens industrien omvendt har relativt lave afgifter.

En række områder er i dag helt fritaget for CO₂- og energiafgifter. Det gælder bl.a. en række områder i industrien mv. og ikke-vejgående transport. Konkret drejer det sig om CO₂-udledende elproduktion omfattet af EU's kvotehandelssystem, Nordsøen og olieraffinaderier samt færger, fiskere og indenrigsfly.

Aftalepartierne er enige om at indføre en CO₂-afgiftssats på 750 kr. pr. ton udledt CO₂ i 2030 for de virksomheder, som ikke er omfattet af EU's kvotehandelssystem og 375 kr. pr. ton udledt CO₂ i 2030 for de virksomheder, som er omfattet af EU's kvotehandelssystem (2022-priser). CO₂-afgiftssatserne omfatter de nuværende CO₂- og energiafgifter.

For de virksomheder, der er omfattet af EU's kvotehandelssystem, svarer afgiften på 375 kr. til, at der gives et 50 pct. nedslag i afgiften i forhold til den forventede kvotepris på 750 kr. i 2030. Under forudsætning af en kvotepris på 750 kr. pr. ton CO₂ i 2030, vil den samlede pris dermed blive 1.125 kr. pr. ton CO₂ (2022-priser) for virksomheder omfattet af EU's kvotehandelssystem.

Aftalepartierne er endvidere enige om, at de veldefinerede områder, der i dag er afgiftsfritaget, skal omfattes af de ovennævnte CO₂-afgiftssatser pr. ton udledt CO₂. Det drejer sig konkret om CO₂-udledende elproduktion omfattet af EU's kvotehandelssystem, Nordsøen og olieraffinaderier samt færger, fiskere og indenrigsfly.

Aftalepartierne er desuden enige om, at for så vidt angår specifikt indenrigshurtigfærger, der ikke kan elektrificeres og derfor skal sejle på E-fuels, der for nærværende ikke er tilgængelige på markedet, prioriteres disse i omstillingsstøtten. På samme måde vil fiskefartøjer, der ikke kan elektrificeres, prioriteres i målrettet omstillingsstøtte til fiskerierhvervet.

Aftalepartierne er desuden enige om, at afgiften indføres fra 2025 til 2030. Det betyder, at afgiften for ikke-kvoteomfattede virksomheder udgør 350 kr. pr. ton CO₂ i 2025 stigende med 80 kr. pr. ton CO₂ årligt til 750 kr. pr. ton CO₂ i 2030 (2022-priser). Afgiften for kvoteomfattede virksomheder udgør 75 kr. pr. ton CO₂ i 2025 stigende med 60 kr. årligt til 375 kr. pr. ton CO₂ i 2030 (2022-priser)¹.

Afgifterne indekseres årligt med udviklingen i nettoprisindekset.

I forbindelse med lovgivningsprocessen, der implementerer aftalen, vil der blive etableret en CO₂-opgørelsesmetode, som skal skabe klarhed for virksomhederne om opgørelsen af deres afgiftsbetaling. Aftalepartierne vil blive præsenteret for lovforslaget.

Afgiften, inkl. den særlige sats for mineralogi mv. og afskaffelse af det eksisterende bundfradrag i CO₂-afgiften, *jf. nedenfor*, skønnes at indebære et provenu på -25 mio. kr. i 2023 og 2024, 600 mio. kr. i 2025, 775 mio. kr. i 2026, 950 mio. kr. i 2027, 1.050 mio. kr. i 2028, 1.125 mio. kr. i 2029 og 1.125 mio. kr. i 2030 (2022-niveau). Efter 2030 vil der ligeledes være et provenu fra afgiften, som også indgår som finansiering af aftalen i årene herefter.

Afgiftsinitiativerne, inkl. den særlige sats for mineralogi mv. og omlægning af energiafgifter, *jf. nedenfor*, skal sammen med de øvrige elementer i aftalen gennemføres i overensstemmelse med EU-retlige forpligtelser, herunder energibeskatningsdirektivet og statsstøttere reglerne samt øvrige forpligtelser. Dele af afgiftsinitiativerne forventes at indebære statsstøtte og en række energiprodukter har i medfør af EU's energibeskatningsdirektiv minimumssats for energiafgifter. En CO₂-afgiftssats på fx 750 kr. pr. ton udledt CO₂ skal derfor tolkes som summen af CO₂-afgiften og af de energiafgifter, som er omfattet af energibeskatningsdirektivets område².

Det er regeringens vurdering, at en generel CO₂-afgift ikke vil udløse kompensation til DUC-selskaberne i Nordsøen, da der er tale om generel, ikke-diskriminerende regulering baseret på klimahensyn.

Særlig afgiftssats for mineralogiske processer mv.

Med *Aftale om grøn skattereform (2020)* blev der aftalt en forhøjelse af energiafgiften på fossile brændsler for erhverv med 6 kr. pr. GJ, som for mineralogiske processer mv. indføres fra 2025. Dermed er energirelaterede udledninger fra mineralogiske processer mv., dvs. udledninger der kan henføres til anvendelse af energiprodukter, omfattet af afgift fra 2025. Ikkeenergi-relaterede CO₂-udledninger fra mineralogiske processer mv. skal med

¹ Kvoteomfattet almindelig proces og gartnerier mv. er pålagt en energiafgift i 2025, som omregnet til en CO₂-afgift overstiger 75 kr. pr. ton CO₂ i 2025. Ved fastlæggelse af de konkrete satser ved omlægningen fra energiafgift til CO₂-afgift vil det så vidt muligt blive lagt til grund, at det samlede afgiftsniveau for CO₂-udledningen ikke sættes midlertidigt ned.

² I grundlaget for CO₂-afgiften indgår CO₂-udledninger og udledninger af andre drivhusgasser knyttet til afbrænding af fossile brændsler samt ikke-energi-relaterede udledninger fra mineralogiske processer, hvilket så vidt muligt skal afspejles i afgiften.

de eksisterende regler ikke betale afgift. Ikke-energirelaterede udledninger sker i processen, hvor fx kalk opvarmes til høje temperaturer, hvorved der frigives CO₂.

Partierne er enige om, at mineralogiske processer mv. skal have en afgift på 125 kr. pr. ton udledt CO₂ i 2030, og at afgiften skal gælde både udledninger forbundet med anvendelse af energiprodukter og ikke-energirelaterede udledninger fra produktionsprocesser. Den samlede pris, herunder CO₂-afgift pr. udledt ton og kvoteprisen, bliver derved 875 kr. pr. ton udledt CO₂ i 2030 (2022-priser) i denne sektor under forudsætning af en kvotepris på 750 kr. pr. ton CO₂. Afgiften udgør 100 kr. pr. ton udledt CO₂ i 2025 stigende med 5 kr. årligt til 125 kr. pr. ton udledt CO₂ i 2030 (2022-priser).

Den særlige afgift for mineralogiske processer mv. skal ses i lyset af, at virksomheder inden for denne kategori er konkurrenceudsat, og der vurderes at være risiko for udflytning ved en høj afgift.

Når branchen får en særlig afgift, har aftalepartierne som en klar forudsætning, at branchen anvender sit økonomiske råderum til, at der sker en reel omstilling, så branchen bliver betydeligt mere grøn og leverer markante reduktioner frem mod 2030. Ved genbesøgene af aftalen, *jf. nedenfor*, ses på, i hvilket omfang virksomhedernes investeringer i den grønne omstilling står mål med afgiftsniveauet.

Bundpris for CO₂-afgift

Aftalepartierne er enige om, at der med aftalen indføres en bundpris, der kan træde i kraft, hvis EU's kvotehandelsmarked ikke leverer som forventet. Bundprisen skal sikre, at der opnås den skønnede CO₂-reduktion. Det sikrer, at der skabes et stabilt prissignal for virksomhederne.

Ændring af CO₂-afgiften besluttet i forbindelse med genbesøgene af aftalen, *jf. nedenfor*. Bundprisen fastsættes som afgiften plus den forventede kvotepris, og den vil derfor være 1.125 kr. pr. ton CO₂ for kvoteomfattede virksomheder samt 875 kr. pr. ton CO₂ for mineralogiske processer mv. (2022-priser).

Omlægning af energifgifter

Aftalepartierne er enige om, at som en del af en høj og mere ensartet CO₂-afgift omlægges de nuværende energifgifter på fossile brændsler til en samlet CO₂-afgift fra 2025. Det gælder energifgifterne på brændsler til proces i industrien (procesafgifter), energifgifterne for kollektiv og individuel varme (rumvarmeafgiften) samt benzin- og dieselafgifterne (brændstofafgifter).

I alle tilfælde omlægges så meget som muligt op til 750 kr. pr. ton CO₂ (2022-priser), så CO₂-afgiften i udgangspunktet bliver ens for industriens procesafgifter, rumvarmeafgiften og brændstofafgifterne. "Så meget som muligt" dækker over, at der for en række energiprodukter med energibeskatningsdirektivet er fastsat minimumsafgiftssatser for anvendelse heraf, *jf. ovenfor*.

For rumvarmeafgifterne betyder omlægningen, at der fortsat vil pålægges energiafgift, da den nuværende afgift overstiger 750 kr. pr. ton CO₂. Samtidig vil omlægningen betyde, at de relative afgifter for forskellige brændsler ændres, da de har forskelligt CO₂-indhold pr. energienhed. CO₂-intensive brændsler som kul og olie vil blive relativt dyrere, mens CO₂-lette brændsler som fx affald med højt biogent indhold vil blive relativt billigere. Omlægningen fastlægges, så rumvarmeafgiften for naturgas holdes uændret. Partierne noterer sig, at en omlægning af rumvarmeafgifterne på affaldsområdet kan have betydning for EU-forpligtelser for affaldssektoren, kapacitetstilpasning, import, udsortering og genanvendelsesmål. Såfremt kapacitetsudviklingen ikke udvikler sig i takt med affaldsmængderne, iværksættes supplerende virkemidler, *jf. Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi*.

For brændstofafgifterne på transportområdet (benzin og diesel) sker omlægningen mest muligt på samme måde som for rumvarmeafgifterne (dvs. 750 kr. pr. ton CO₂). Der sker ikke en afgiftsstigning for benzin og diesel, men omlægningen sikrer, at den generelle CO₂-afgift gælder på tværs af områderne industri, erhverv mv., rumvarme og brændstofafgifter.

Omlægningen af energiafgifter skønnes isoleret set at indebære et mindreprovenu, der kan henføres til omlægning af energiafgiften for rumvarme. Mindreprovenuet skønnes at være på 125 mio. kr. i 2025, 125 mio. kr. i 2026, 150 mio. kr. i 2027, 175 mio. kr. i 2028, 200 mio. kr. i 2029 og 200 mio. kr. i 2030.

Ekspertgruppen for en grøn skattereform skal ifølge kommissoriet aflevere sin endelige rapport i efteråret 2022. Aftalepartierne noterer sig, at det fremgår af ekspertgruppens første delrapport, at vejtransport vil blive behandlet i Ekspertgruppens endelige rapport. Aftalepartierne er enige om at arbejde videre hermed i næste del af en grøn skattereform, når ekspertgruppen for en grøn skattereform har afleveret sin endelige rapport.

Afskaffelse af eksisterende bundfradrag i CO₂-afgiften

Virksomheder med energiintensive produktionsprocesser, der i 2008 ikke var omfattet af EU's kvotehandelssystem, modtager i dag et bundfradrag i CO₂-afgiften. Det er primært mindre, energiintensive virksomheder inden for gartnerierhvervet og fødevarerindustrien.

Aftalepartierne er enige om, at det nuværende bundfradrag CO₂-afgiften afskaffes fra og med 2025. En afskaffelse af det eksisterende bundfradrag vil tilvejebringe et merprovenu i 2030 på ca. 60 mio. kr. (2022-niveau) og indebærer CO₂-reduktioner på skønsmæssigt 0,03 mio. ton i 2030.

Afgiftslempelser

Lempelse af den almindelige elafgift

Den almindelige elafgift udgør i dag 76,3 øre/kWh i 2022 faldende til 62,9 øre/kWh i 2030, (2022-priser). Det er primært husholdninger og ikke-momsregistrerede erhverv, der betaler den almindelige elafgift.

Aftalepartierne er enige om at lempe den almindelige elafgift med 1,5 øre/kWh i 2028, 3 øre/kWh i 2029 og 7,5 øre/kWh i 2030 og frem. Lempelsen vil fremme elektrificeringen af samfundet og sikre en bedre udnyttelse af de stigende mængder vedvarende energi.

En lempelse af elafgiften kommer alle danskere til gavn i form af lavere udgifter til elforbrug. Derudover reducerer lempelsen indkomstforskellene, da virkningen fra lempelsen relativt set er størst for de laveste indkomstgrupper.

Lempelsen af den almindelige elafgift medfører en varig skattelempelse på ca. 525 mio. kr., hvilket betyder, at skattetrykket samlet set lempes med aftalen. Samtidig indebærer lempelsen en isoleret samfundsøkonomisk gevinst på ca. 275 mio. kr.

Annullering af midlertidig energiafgift aftalt i *Energiaftale 2018*

I forbindelse med *Energiaftale 2018* (S, V, LA, K, DF, EL, RV, SF, Å) blev det besluttet at tilvejebringe et finansieringsbidrag gennem en midlertidig energiafgiftsforhøjelse. Med *Klimaaf tale for energi og industri mv. 2020* (S, V, LA, K, DF, EL, RV, SF, Å) blev det som følge af de økonomiske konsekvenser af COVID-19-krisen besluttet at udskyde forhøjelsen af energiafgifterne til 2023.

Aftalepartierne er enige om at annullere den midlertidige energiafgiftsforhøjelse. Annulleringen vil udgøre en afgiftslempelse på 1.250 mio. kr. i 2023, 1.025 mio. kr. i 2024, 900 mio. kr. i 2025, 800 mio. kr. i 2026 og 225 mio. kr. i 2027 (2022-til).

Grønt investeringsvindue

Mange virksomheder står overfor store omlægninger af deres produktion. For at øge tilskyndelsen til at omstille sig og reducere virksomhedernes omkostninger herved, skal der indføres et grønt investeringsvindue. Det skal gøre det attraktivt for virksomhederne at omstille sig ved at foretage nye investeringer i de afgørende nye grønne produktionsaktiver. Det nye grønne investeringsvindue indføres tidligst fra 2024.

Den konkrete udformning, herunder den præcise grønne afgrænsning, sker i forbindelse med genbesøget i 2023. Forud for dette genbesøg præsenterer regeringen et oplæg til, hvordan et effektivt investeringsvindue kan udformes. Arbejdet i denne arbejdsgruppe tager afsæt i erfaringerne fra det midlertidige grønne investeringsvindue, der blev vedtaget i forbindelse med aftale om grøn skattereform 2020 og er gældende frem til slutningen af 2022.

Der afsættes 1 mia. kr. samlet i perioden 2023-2030.

Hotellers rumvarme

Med *Aftale om finansloven for 2019* (V, LA, K og DF) er det besluttet at lempe afgiften for hoteller og lignende virksomheders rumvarme til processats. Aftalepartierne er enige om fortsat at gennemføre den aftalte lempelse.

Fond til grøn omstilling

Aftalepartierne er enige om at afsætte i alt 7 mia. kr. frem mod 2030 til en fond til grøn omstilling. Fondens midler fordeles på følgende støtteområder:

- Omstillingsstøtte til de virksomheder, der har sværest ved at omstille sig
- Målrettet støtte til fiskerierhvervet
- Målrettet støtte til gartnerier
- Pulje til fangst og lagring af CO₂ (CCS)
- Grøn efteruddannelse og opkvalificering
- Reserve

Omstillingsstøtte til de virksomheder, der har sværest ved at omstille sig

Aftalepartierne er enige om at indføre et vindue for investeringer i grøn omstilling til industrien og erhvervslivet. Aftalepartierne er derfor enige om, at der frem mod 2030 skal afsættes ca. 2 mia. kr. til omstillingsstøtte målrettet virksomheder, der har sværest ved at omstille sig. Det kan fx omfatte CO₂-intensive virksomheder inden for gartnerier, færger og fødevarerindustrien. Endvidere kan dele af midlerne anvendes til grøn omstilling af mineralogiske processer mv. Det kan hjælpe virksomhederne i en overgangsperiode, men med krav til virksomhederne, herunder at virksomhederne gennemfører et klimasyn, *jf. nedenfor*.

Aftalepartierne er enige om at afsætte 100 mio. kr. i 2025, 250 mio. kr. i 2026, 400 mio. kr. i 2027, 525 mio. kr. i 2028 og 650 mio. kr. 2029 (2022-priser). Partierne vil træffe beslutning om konkret udmøntning på baggrund af et oplæg fra regeringen.

Målrettet støtte til fiskerierhvervet

Fiskerierhvervet står i en særligt udsat situation på baggrund af andre faktorer end selve CO₂-afgiften. Samtidig har erhvervet få muligheder for at omstille sig. Det betyder, at en høj CO₂-afgift primært skønnes at resultere i produktionsnedgang og grænsehandel - og ikke omstilling.

Aftalepartierne er enige om, at der afsættes 100 mio. kr. i 2025 og 2026 samt 50 mio. kr. årligt i perioden 2027-2029 (2022-priser) til målrettet støtte af fiskerierhvervet. Partierne vil træffe beslutning om konkret udmøntning på baggrund af et oplæg fra regeringen.

Målrettet støtte til gartnerier

Gartnerierne har umiddelbart gode muligheder for at omstille sig væk fra fossile brændsler fx ved omstilling til eldrevne varmepumper, biomasse eller fjernvarme, men gartneriernes generelle konkurrencesituation gør det svært at bære den fulde økonomisk omkostning ved omstilling til vedvarende energi. Det betyder, at en høj CO₂-afgift primært skønnes at resultere i produktionsnedgang - og ikke omstilling.

Aftalepartierne er enige om, at der afsættes 50 mio. kr. årligt i 2025 og 2026 samt 15 mio. kr. årligt i 2027-2029 (2022-priser) til målrettet støtte af gartnerierne. Partierne vil træffe beslutning om konkret udmøntning på baggrund af et oplæg fra regeringen.

Pulje til fangst og lagring af CO₂ (CCS)

Aftalepartierne ser et stort potentiale i fangst og lagring af CO₂ (CCS) og er derfor enige om at indføre et tilskud. Tilskuddet gives til fangst og lagring af fossile og biogene kilder. Det kan sikre yderligere CO₂-reduktioner ud over selve afgiften. Dermed gives en tilskyndelse til såkaldte negative udledninger fra fx fangst og lagring af CO₂ fra biogene kilder (biogas, biomasse og biogent affald). Tilskuddet til negative udledninger kan ses som en slags "negativ afgift" og skal ses i sammenhæng med, at negative udledninger indgår i 70 pct.-målet på samme måde som reduktion af positive udledninger.

Puljen indrettes som en konkurrencebaseret pulje, hvor de billigste reduktioner modtager støtten. Der lægges samtidig et loft over støtten pr. reduceret ton CO₂

Aftalepartierne er enige om, at der afsættes 150 mio. kr. i 2026, 300 mio. kr. i 2027, 300 mio. kr. i 2028 samt 1.125 mio. kr. i 2029 og 1.100 mio. kr. i 2030 (2022-niveau og inkl. afledt afgiftstab). Støtten løber i 15 år. Puljen skønnes isoleret set at kunne medføre CO₂-reduktioner på ca. 1,8 mio. ton CO₂ i 2030. Den konkrete udmøntning besluttet af partierne på baggrund af et oplæg fra regeringen.

Grøn efteruddannelse og opkvalificering

Aftalepartierne er enige om, at der er behov for at styrke de grønne efteruddannelses- og opkvalificeringstilbud for at understøtte, at virksomheder har adgang til de rette kompetencer til den grønne omstilling. Der afsættes derfor 100 mio. kr. årligt i 2025 og 2026 til en reserve til grøn efteruddannelse og opkvalificering

Midlerne kan målrettes fx grønne udstyrsinvesteringer og kompetenceudvikling af undervisere samt udvikling og afprøvning af grønne undervisningsforløb med henblik på understøtte indsatsen for grøn omstilling i opkvalificering og efteruddannelse. Reserven skal ses i sammenhæng med øvrige initiativer til at understøtte grøn efteruddannelse og opkvalificering, som løber frem mod 2025.

Den konkrete udmøntning besluttet af aftalepartierne på baggrund af et oplæg fra regeringen.

Reserve

Aftalepartierne er enige om, at der afsættes en reserve til grøn omstilling på 200 mio. kr. i 2025, 150 mio. kr. i 2026, 175 mio. kr. i 2027, 25 mio. kr. i 2028 og 400 mio. kr. i 2030 og frem (2022-priser). Den konkrete udmøntning besluttet af aftalepartierne på baggrund af et oplæg fra regeringen.

Grønt erhvervsliv

En ambitiøs CO₂-afgift vil medføre en belastning for dansk erhvervsliv, hvor nogle virksomheder belastes hårdere end andre. En del af virksomhederne er udfordrede af, at der ikke findes rentable grønne alternativer på nuværende tidspunkt. Den grønne omstilling forudsætter derfor også et fortsat tæt samarbejde med virksomhederne.

Klimasyn

Alle større virksomheder skal i dag gennemføre et energisyn hvert fjerde år i henhold til Energieffektiviseringsdirektivet, der giver virksomhederne et overblik over energiforbrug og potentiale for energibesparelser. Ordningen omfatter i dag ca. 1.100 virksomheder.

Aftalepartierne er enige om at udvide det nuværende energisyn til et klimasyn samt udvide til en række virksomheder med et højt energiforbrug. En udvidelse til et klimasyn vil konkret betyde, at der vil være et supplerende fokus på at identificere CO₂-reducerende tiltag hos de omfattede virksomheder.

Aftalepartierne er også enige om, at der indføres krav om klimasyn for at kunne modtage omstillingsstøtte. Kravet skal i kombination med det økonomiske incitament fra afgiften understøtte, at virksomheder får lavet en plan for hel eller delvis grøn omstilling både på kort og længere sigt. Den konkrete udmøntning af krav om klimasyn skal sammentænkes med den endelige udformning af omstillingsstøtte og aftales på baggrund af et oplæg fra regeringen.

Klimapartnerskaber

Aftalepartierne er enige om, at dialogen med klimapartnerskaberne fortsættes, herunder i forbindelse med den næste fase af en grøn skattereform. Klimapartnerskaberne kan bidrage med erhvervslivets erfaringer og udfordringer med grøn omstilling.

Forbud mod petrokoks i 2030

Aftalepartierne noterer sig, at anvendelsen af petrokoks udgør en markant klima- og miljømæssig belastning, der ikke er forenelig med den grønne omstilling

Aftalepartierne er derfor enige om, at der arbejdes for at indføre et totalforbud mod petrokoks gældende fra 2030. De erhvervsøkonomiske konsekvenser skal i den forbindelse undersøges.

Aftalepartierne noterer sig, at der kan være udfordringer med at indføre et totalforbud for petrokoks i Danmark, idet det vil hindre adgangen til markedet og i forhold til EU-regler vil blive anset for en handelshindring, ligesom der kan være tale om et ekspropriativt indgreb over for virksomhederne.

Såfremt det ikke er muligt at indføre forbud, er aftalepartierne enige om, at der indføres en afgift fra 2030. Aftalepartierne skal i givet fald være enige om fordelingen af provenuet.

Fremme af oprindelsesgarantier for biogas

Der skal afsættes en reserve på 100 mio. kr. årligt i perioden 2024-2030 til at fremme oprindelsesgarantier gennem afgiftsfritagelse.

Aftalepartierne er enige om, at der udarbejdes en analyse af mulige modeller for at biogas afgiftsfritages ved køb af oprindelsesgarantier. Modellen skal forelægges aftalepartierne første halvår 2023.

Formålet med analysen er at udvikle en mere fleksibel og markedskonform model for både produktion og anvendelse af biogas, herunder at afsøge mulighederne for større anvendelse af oprindelsesgarantier i Danmark gennem afgiftsfritagelse af biogas og fordele ved at afgiftsfritage ikke støttet biogas.

Hvis ikke pengene bruges på denne afgiftslettelse, skal de bruges på en anden afgiftslettelse, som aftales med aftalepartierne.

Erhvervspulje

Aftalepartierne er enige om, at der fortsat anvendes finansiering i *Danmark kan mere II* fra Erhvervspuljen frem til og med 2023.

Der afsættes herefter ca. 625 mio. kr. fra grønt råderum til DKMII.

Endvidere er aftalepartierne enige om, at midlerne i Erhvervspuljen fra 2024 bevarer, og der indkaldes til forhandlinger om forbedringer af Erhvervspuljen, så den er lettere tilgængelig, fx ved at sikre mindre bureaukratiske ansøgningsvilkår og udvide støttemulighederne.

Pulje til test af havvindmøller

Aftalepartierne ser et stort potentiale i at styrke rammevilkårene for udvikling af fremtidens havvindmøller, og er derfor enige om at etablere en pulje på 100 mio. kr. til test af havvindmøller med udbetaling i 2024 finansieret af det grønne råderum.

Genbesøg og næste fase

Genbesøg af aftalen frem mod 2030

Aftalepartierne er enige om, at det er afgørende, at Danmark når i mål med klimamålet i 2030, og at initiativerne i denne aftale er vigtige redskaber til at nå det mål.

Aftalepartierne er enige om, at aftalen genbesøges i 2023, 2026 og 2028. Genbesøgene skal ses i lyset af, at der er stor usikkerhed forbundet med at skønne over Danmarks udledninger frem mod 2030, opgørelser af fremtidige CO₂-reduktioner, kvoteprisens udvikling, den teknologiske udvikling og den nuværende udvikling på energimarkederne, senest som følge af krigen i Ukraine. Aftalepartierne er enige om, at der skal ske en monitorering af virksomheder, der har en særligt kritisk funktion ift. fjernvarmebehovet.

Med genbesøget i 2023 vurderes behovet for yderligere tiltag for at indfri 2025-målet, *jf. nedenfor*.

Genbesøgene i 2026 og 2028 kan bruges til at justere CO₂-afgiften i overensstemmelse med bundprisen, så der er et stabilt prissignal. Regeringen forpligter sig ud over dette til at indkalde partierne, hvis der sker ekstraordinære afvigelser fra den forventede udvikling i kvoteprisen. Derudover skal der ved genbesøgene ske en vurdering af afgiftsniveauet for mineralogiske processer mv. med henblik på at understøtte, at cementproduktion i Danmark frem mod 2030 skal være betydelig mere grøn. Ved genbesøgene ses på, i hvilket omfang virksomhedernes investeringer i den grønne omstilling står mål med afgiftsniveauet. Endvidere skal der senest ved genbesøget i 2028 tages stilling til indretningen af afgiften efter 2030.

Regeringen vil komme med et konkret oplæg til genbesøgene, som drøftes med aftalepartierne.

Aftalepartierne er desuden enige om en klimaambition, der betyder, at der i forbindelse med genbesøget i 2028 skal tages initiativ til justeringer af aftalen, hvis udviklingen i perioden frem mod 2028 har betydet, at der kommer markant færre reduktioner, end hvad der forventes med aftalen.

2025-mål

Med *Aftale om et indikativt drivhusgasreduktionsmål for 2025* er der fastsat et drivhusgasreduktionsmål på 50-54 pct. i 2025 i forhold til 1990. Målet skal sikre yderligere reduktioner på den korte bane for at støtte op om indfrielsen af Klimalovens målsætninger om 70 pct. reduktion i 2030 og klimaneutralitet senest i 2050 under hensyn til klimalovens principper.

Med indeværende aftale leveres et markant bidrag til indfrielse af 2025-målsætningen. Konkret skønnes aftalen at reducere drivhusgasudledningerne med ca. 1,3 mio. ton CO₂ i 2025. Den samlede effekt af aftalen vil afhænge af den konkrete udmøntning af omstillingsstøtten.

Aftalepartierne noterer sig, at med regeringens udspil til *Danmark kan mere II* vil der kunne hentes yderligere reduktioner i 2025. Partierne noterer sig desuden, at regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten som opfølgning på *Aftale om grøn omstilling af vejtransporten 2020* kan hente yderligere reduktioner på 0,3 mio. ton CO₂ i 2025 med indførelsen af en kilometerbaseret vejafgift for lastbiler og effektivisering af vogngodstransport

Endvidere noterer partierne sig, at reduktionsmankoen ift. 2025-målet med Klimastatus og fremskrivning 2022 er steget betydeligt, selvom der var forventet et fald bl.a. som følge af politiske aftaler. Der er dog væsentlig usikkerhed forbundet med fremskrivningen, herunder i lyset af den nuværende situation med stigende energipriser. Aftalepartierne er enige om at revurdere diverse tiltag for at indfri 2025-målet i 2023 efter offentliggørelsen af Klimastatus og –fremskrivning 2023. Det skal også ses i lyset af opfølgningen på den endelige rapport fra Ekspertgruppen for en grøn skattereform, der ifølge kommissoriet skal færdiggøre sit arbejde i efteråret 2022.

Drivhusgasudledninger fra landbrug

Ekspertgruppen for en grøn skattereform skal ifølge kommissoriet aflevere sin endelige rapport i efteråret 2022. Her skal ekspertgruppen bl.a. forholde sig til landbrugets ikke-energirelaterede udledninger.

Ekspertgruppen for grøn skattereforms endelige rapport skal indeholde en vurdering af fordele og ulemper ved henholdsvis en reguleringsløsning for landbrugssektoren, en tilskuds-løsning inden for EU's landbrugsstøtte og en CO₂e-afgift for denne sektor eller en kombination af disse, samt mulige tiltag for omkostningseffektiv regulering af landbruget, som adresserer CO₂e-udledninger og øvrige eksternaliteter, herunder fx miljø og sundhed. Aftalepartierne er enige om, at en CO₂e-afgift kan være et afgørende instrument til at indfri 70 pct.-målsætningen under hensyntagen til klimalovens guidende principper.

Finansiering mv.

Aftalen er fuldt finansieret over perioden 2023-2030. Aftalepartierne er enige om, at aftalen finansieres af følgende tiltag, *jf. tabel 1*:

- CO2-afgift, inkl. afskaffelse af eksisterende bundfradrag i CO2-afgiften
- Reserve fra Aftale om udvikling af Nordsøen (2017)
- Reserve fra Aftale om grøn skattereform 2020
- Anvendelse af provenu fra gældsaf tale
- Resterende finansiering

De samlede økonomiske konsekvenser fremgår af tabel 1.

Tabel 1
Økonomiske effekter af aftalen

2022-niveau / priser, mio. kr.	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2023-2030	CO ₂ , 2030 (2025)
CO ₂ -afgiften ¹	-25	-25	600	775	950	1.050	1.125	1.125	5.575	2,5 (1,2)
Omlægning af rumvarmeafgiften			-125	-125	-150	-175	-200	-200	-975	0,1 (0,1)
Lempelse af den alm. elafgift						-100	-225	-575	-900	
Annullering af midlertidig energifafgift	-1.250	-1.025	-900	-800	-225				-4.175	
Reserve til grønt investeringsvindue									-1.000	
Fond til grøn omstilling										
Omstillingsstøtte til virksomheder			-100	-250	-400	-525	-650		-1.950	
Målrettet støtte til fiskeriet			-100	-100	-50	-50	-50		-350	
Målrettet støtte til gartneriet			-50	-50	-15	-15	-15		-150	
Pulje til fangst og lagring af CO ₂ (CCS)				-150	-300	-300	-1.125	-1.100	-2.975	1,8
Grøn efteruddannelse og opkvalificering			-100	-100					-200	
Reserve til afgiftsfritagelse af biogas	-100	-100	-100	-100	-100	-100	-100	-100	-700	
Reserve ²			-200	-150	-175	-25		-400	-975	
Investeringer i grøn omstilling	-100	-650	-900	-1.050	-1.025	-1.950	-1.600		-7.300	
Øvrige										
Finansieringsbidrag til Danmark kan mere II	-100	-250	-75	-75	-75	-75	-75	0	-625	
Pulje til test af havvindmøller		-100							-100	
Administrative omkostninger i Skatteforvaltningen		-1	-4	-3	-2	-2	-2	-2	-14	
Finansiering										
Reserve fra Aftale om udvikling af Nordsøen (2017)			75	75	225	225	225	225	1.050	
Reserve fra Aftale om grøn skattereform 2020				250	250	250	225	225	1.175	
Provenu fra aftale om styrket gældsinddrivelse	450	450	475	25	50	50	50	50	1.625	
Nedjustering af investeringsrammen	800	0	0	0	0	0	0	0	800	
Grønt råderum	0	875	775	775	75	-175	825	750	3.875	
Grønt råderum, inkl. finansiering af grønt investeringsvindue	-	-	-	-	-	-	-	-	4.875	
Samlet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4,3 (1,3)

Anm.: De enkelte elementer er afrundet til hele 25 mio. kr. undtagen for de administrative omkostninger, mens den samlede sum er afrundet til hele 100 mio. kr. De provenumæssige konsekvenser vil blive konsolideret i forbindelse med fremsættelse af lovforslag. Effektberegningerne er foretaget med udgangspunkt i forudsætninger og beregningsmetoder, der er konsistent med Klimastatus – og fremskrivning 2022. 1) Inkluderer afskaffelse af det nuværende bundfradrag i CO₂-afgiften. 2) Det er endnu ikke besluttet, hvordan reserven udmøntes. Der lægges med aftalen op til, at der ved genbesøgene skal tages stilling til afgiftens indretning efter 2030.

CO₂-afgift

Den største del af finansieringen kommer fra forhøjelsen af CO₂-afgiften. Denne skønnes at indebære et provenu på -25 mio. kr. i 2023-2024, 600 mio. kr. i 2025, 775 mio. kr. i 2026, 950 mio. kr. i 2027, 1.050 mio. kr. i 2028, 1.125 mio. kr. i 2029 og 1.125 mio. kr. i 2030. Efter 2030 vil der være et provenu fra afgiften, som også indgår som finansiering af aftalen i årene herefter. Der skal med genbesøgene tages stilling til afgiftens indretning efter 2030, hvilket kan påvirke merprovenuet fra CO₂-afgiften.

Reserve fra Aftale om udvikling af Nordsøen (2017)

Som en del af *Aftale om udvikling af Nordsøen* af marts 2017 blev der reserveret et provenu til sikring af gode rammebetingelser i dansk erhvervsliv. Aftalepartierne er enige om, at 75 mio. kr. årligt i 2025-2026 samt 225 mio. kr. årligt fra 2027 og frem herfra indgår som finansiering af aftalen. Med aftalen er det reserverede provenu til sikring af gode rammebetingelser i dansk erhvervsliv således fuldt udmøntet fra 2027 og frem.

Reserve fra Aftale om grøn skattereform 2020

I *Aftale om grøn skattereform* indgik et merprovenu fra afgiftsforhøjelser på ca. 250 mio. kr. årligt. Det indgik i aftalen, at provenuet fra afgiftsforhøjelserne skulle tilbageføres til erhvervene og fastlægges i den næste fase af den grønne skattereform. Aftalepartierne er enige om at anvende dette provenu fra 2026 og frem. Der indgår derfor 250 mio. kr. årligt i 2026-2028 samt 225 mio. kr. årligt i 2029 og herefter til finansiering af aftalen.

Provenu fra Aftale om styrket gældsinddrivelse

Med *Aftale om Nedbringelse af danskernes gæld til det offentlige* er partierne enige om at styrke den offentlige gældsinddrivelse frem mod 2030. Effektiv gældsinddrivelse er en forudsætning for tilliden til skattevæsenet. Aftalen sikrer en mærkbar nedbringelse af danskernes gæld til det offentlige, hvilket samtidig vil betyde, at den stadigt stigende offentlige gældskurve bremses og vendes.

Aftalen skønnes at bidrage med et merprovenu på 450 mio. kr. i 2023, 450 mio. kr. i 2024, 475 mio. kr. i 2025, 25 mio. kr. i 2026, 50 mio. kr. årligt i 2027-2030, og 175 mio. kr. varigt (2022-niveau). Aftalepartierne i indeværende aftale er enige om at anvende provenuet fra gældsftalen som finansiering af indeværende aftale.

Resterende finansiering

Aftalen medfinansieres af *Aftale om etablering af et grønt råderum* med samlet 4,9 mia. kr. over perioden 2025-2030 og 575 mio. kr. årligt frem til 2040. Hertil bidrager nedjustering af investeringsrammen med 800 mio. kr. i 2023, så aftalen summeret over perioden 2023-2030 er fuldt finansieret.

Administrative omkostninger

De administrative udgifter til it-understøttelse i Skatteforvaltningen prioriteres inden for rammerne af den kommende flerårsaftale for Skatteforvaltningen i 2023-2027 og Skatteforvaltningens udviklingskapacitet. Til de administrative udgifter vedrørende den øvrige del af Skatteforvaltningen afsættes 1,0 mio. kr. i 2024, 3,8 mio. kr. i 2025, 3,2 mio. kr. i 2026 samt 1,6 mio. kr. fra 2027 og herefter (2022-priser).

Skatteforvaltningen gennemfører i øjeblikket en række store, komplekse it-udviklingsprojekter, som særligt frem mod udgangen af 2024 lægger beslag på Skatteforvaltningens it-udviklingskapacitet. På det foreliggende grundlag vurderes udgifterne til it-understøttelsen af en grøn skattereform ikke at have et væsentligt omfang. Såfremt omfanget af it-understøttelsen afviger fra det forudsatte, skal it-understøttelsen prioriteres sammen med andre højt prioriterede it-udviklingsopgaver i Skatteforvaltningen.

Administrative omkostninger til *Fond til grøn omstilling* afholdes inden for de afsatte midler.

Aftalens karakter

Initiativerne skal gennemføres i overensstemmelse med EU-retlige forpligtigelser, herunder energibeskatningsdirektivet og statsstøttereglerne, da dele af initiativerne forventes at indebære statsstøtte.

Aftalepartierne er enige om, at følgende dele af aftalen er omfattet af forlig:

- Pulje til fangst og lagring af CO₂ (CCS).

Resten af aftalen har karakter af en stemmeaftale. Aftalepartierne forpligter sig til at stemme for de lovforslag og bevillingsmæssige hjemler, der udmønter aftalens indhold.